

OPONENTNÍ POSUDEK K DIPLOMOVÉ PRÁCI

„DOPADY REFORMY VEŘEJNÉ SPRÁVY A ROZPOČTOVÉHO URČENÍ DANÍ NA OBCE II.TYPU“

Autorka diplomové práce slečna Bc. Miluše Čáslavská si vybrala ke zpracování velmi složité téma. Reformou veřejné správy procházely a procházejí i v současnosti všechny evropské země se střídavými úspěchy i neúspěchy, přestože jednotlivé kroky zpracovávají celé armády odborníků na ministerstvech i na tematicky zaměřených vysokých školách.

Diplomová práce je obsahově rozdělena do několika kapitol. V úvodu je popsán vývoj veřejné správy v České republice a je porovnáván s modely několika členských zemí Evropské Unie. Je zde velmi dobře popsán smíšený model veřejné správy a samosprávy obcí České republiky, který se i v současnosti po několika letech od rozběhu II. fáze reformy veřejné správy jeví jako nepříliš povedený a těžko čitelný především ve spravedlivém financování pověřených obcí ze strany státu.

Velkou výhodou pro autorku diplomové práce je její desetiletá přímá zkušenost s aplikací veřejné správy v praxi, protože je zaměstnána na Městském úřadu v Chlumci nad Cidlinou. Zúčastnila se přímo mnohých jednání ohledně vývoje reformy veřejné správy na Ministerstvu vnitra ČR a na Svazu měst a obcí České republiky jako asistentka starosty města, který je navíc předsedou pracovní skupiny obcí II. typu pod Svazem měst a obcí České republiky a členem finanční komise SMO ČR.

V diplomové práci jsou tyto zkušenosti velmi dobře zúročeny a tato práce se nebojí obsáhnout i velmi ostrou kritiku nad zamražením současného stavu, který se dál nevyvíjí, ačkoliv tak bylo ze strany členů Parlamentu ČR i ze strany Ministerstva financí ČR a Ministerstva vnitra ČR opakovaně slibováno.

Právě kapitola 5. odhaluje hluboké slabiny v důsledcích reformy veřejné správy a nepodařeného modelu rozpočtového určení daní v republice od roku 2008. Je hlubokou a nepřijemnou pravdou, že reforma veřejné správy i nové RUD byly svázány politickým lobbíngem, kde se uplatnil vliv velkých měst a jejich zájmy. Proto jsou v současné době nejvíce postižena menší města, která jsou přirozenými centry pro spádové obce, vykonávají přenesenou působnost veřejné správy s vysokým finančním deficitem na rozdíl od obcí s rozšířeným výkonem státní správy. Výkon státní správy vykonávají pochopitelně pro desítky spádových vesnic a krutě na to doplácí ze svých městských rozpočtů.

Diplomová práce v celé holé pravdě odhaluje i neuvěřitelně špatně nastavený model rozpočtového určení daní, kdy byla politickým tlakem instalována tzv. potenciálová jáma (viz obr. 5 na straně 57) v rozdělení finančního příspěvku na obyvatele. V této potenciálové jámě se opět nachází především ubohé obce II. typu a některé obce III. typu s počtem obyvatel od 2000 do 12000. Tento model nemá v Evropě a pravděpodobně ve světě obdoby, protože je naprosto nelogický. Zástupci politických stran v Parlamentu ČR zablokovali snížení astronomických částek v RUD pro Prahu a několik největších měst podle hesla „bližší košile než kabát“, protože z 200 poslanců jich cca 80 z těchto měst pochází. Několik miliard Kč bylo nasměřováno do nejmenších obcí i díky podivnému koeficientu „katastrální výměra obcí“ a na menší města nikdo nemyslel. Ale právě tato ze svých ubohých rozpočtů zabezpečují životní úroveň nejen pro své obyvatelstvo, ale i pro obyvatele ve spádovém regionu. Proč mají mít tedy finanční efekt ze strany státu nejmenší? Autorka diplomové práce velmi pravdivě poukazuje na tuto zarážející skutečnost.

Vysoká škola ekonomická v Praze zpracovávala zadání ze strany MV ČR a SMO ČR obsáhlou Analýzu stávajícího českého modelu RUD, která obsahuje deseti tisíce údajů a dat na stovkách stránek. Závěry této Analýzy jsou však příliš akademické a v praxi těžko uchopitelné. Ministerstvo financí ČR již sdělilo neochotu na něco RUD od roku 2010 měnit.

Je to zarážející právě v době příchodu světové ekonomické krize, protože malá města se při stávajícím modelu RUD a při očekávaném masivním propadu příjmů do rozpočtu od právnických a fyzických osob dostanou do těžké ekonomické situace. Očekává je zastavení investic, nebudou mít na finanční příloze k evropským dotacím. To se může tragicky promítnout do poklesu životní úrovně obyvatel menších měst i spádového obyvatelstva okolních obcí. Komfortní obecní servis pro vysoké procento obyvatelstva republiky může být silně okleštěn (kultura, školství, sportovní aktivity, požární ochrana, sociální služby atd.). Nerozumnou politikou státu je takto reálně ohroženo téměř čtyři miliony obyvatel venkova.

Tato diplomová práce poukazuje právě na určité neblahé efekty a zaslouží si speciální pozornost. Domnívám se, že by bylo velmi rozumné její obsah uchopit a seznámit s ním všechny státní instituce, které mohou ještě něco v dosavadním vývoji ovlivnit.

Jako starosta Města Chlumce nad Cidlinou i funkcionář SMO ČR bych rád požádal jménem svým i jménem stovek starostů menších měst vedení Fakulty ekonomicko-správní University Pardubice o aktivní pomoc s využitím této diplomové práce, abychom společně apelovali na vedoucí představitele našeho státu, zda by bylo možné i za vteřinu dvanáct učinit částečnou nápravu. A to i přes velmi nečitelnou současnou politickou situaci v republice.

Diplomovou práci hodnotím vzhledem k její odvážné obsahové pravdivosti známkou **VÝBORNĚ** a doporučuji ji k dalšímu využití na Universitě Pardubice.

Dne 11.května 2009
V Chlumci nad Cidlinou

Ing. Miroslav Uchytíl
starosta Města Chlumec nad Cidlinou
a radní Královéhradeckého kraje

